

Oznanilna knjiga pri Sv. Gregorju iz l. 1830-34.

Priobčuje župnik Fr. Krumpestar. — Sv. Gregorij pri Ortneku

Pri Sv. Gregorju P. Ortnek v ribniški dekaniji so se ohranile Oznanilne bukve od l. 1830 do 1834. V jezikovnem, zgodovinskem, umetnostnem in folklornem oziru utegne spis koga zanimati, zato ga priobčujem popolnoma po izvirniku in tudi v izvirni pisavi, bohoričici.

IZVLEČEK

iz

„Liber Promulgationum in Localia St. Gregorii. a Dom. 5ta p. Pentec. 1830. usque ad Dom. quadrages. 16. febr. 1834.“

Dom. 8. p. Pent. (25. jul. 1830) Prihodno seboto bodo gnadl. Firjht viſoko vreden Ljublj. Shkof v Ribenzi Sakr. f. Firme delili. Pelite dolj tiſte otroke ktirim bom ta teden zegelze dal, bres zegelza ne bodo nobeniga firmali. Dolj morete biti s otrozmi ob 7^{mi}h. Kir je tudi zil in konz Firhtoviga objikovanja po farah ta, de bi oni ſvoje ovzhize bolj ſposnali ino sa njih duh. potrebe ſkerbeli, tako imajo per te perloſhnosti tudi tiſti, ktiri imajo s Firjhtam kaj poſebniga govoriti, dolj priditi. Sapovedano je pa poſebno zekmajhtram, de naj je v Farovſhi v Ribenzi po konzhani f. Firmi ſnajdejo, zhe bi jih gnadl. Firjht kaj poprajhati vtegnili....

Dom. 10. Pent. 8. Aug.... Ker ſami vidite, kako ſivno pohlevniga deſhja potrebujemo, de bi juho ſemljo pomozhil, miſlim jeſt, de bi ſkupej sbrani ta teden tukaj dobrotliviga Boga projili, de bi naj kmalo s dobrotlivim deſhjam rasvejelil. Po volji najhe Matere k. z. moremo narpopred tukaj v domazhi zerkvi terkati in projiti, ker ſte ſhe vi ino vajhi otrozi veliko vezhi dobrote ſprejeli. Savolj tega bo jutro, pojutriſhnim ino v ſredo vſaki dan ſjutraj ob 5^{ti}h majha is ſhegnam, ino potem Litanije vſih Svetnikov ino molitve, de bi naj Bog kmalo s pohlevnim. mirnim deſhjam objikal in rasvejelil. Taka Andoht, ki je v domazhi zirkvi od vſih Farmanov, ſkleneni s ſvojim duh. paſtirjam opravi, ſe meni boljši ſdi i no je tudi sa vaj loſhej, kakor pa, ko bi kam drugam hodili, kar vſim savolj domazhih opravkov ni mogozhe ſtoriti. Jeſt je tedaj ſanejem, de je boste v teh dneih obilno ſkupej sbrali ino je per te Andohti ſnajdli. Kar vaj bo s ene vaji je imate vkup ſpraviti ino po poti grede do zerkve vkup moliti, ker veſte, de ſdruſhena molitev je Bogu prijetna.

Dom. 12. p. Pent. 22. Aug. Potlej po Litanijah pridite v farovſh vſi tiſti fantje in dekleta ktiri je hožete brati vuzhiti. Ktiri ima kake bukuze naj jih ſabo

perneje ino pokashe, ktiri pa nizh nimajo ino je hozhejo na novizh t. j. od sazhetka vuzhiti bodo lve bukuze ali platetofe she od mene dobili. — To vejte, de je vjakim nuzno in koriŕtno, zhe je kaj v mladosti brati navadi, je potlej odraŕhen tudi loshej kerŕh. navuka navuzhi. Satorej vam perporozhim, de kdor ima perloshnost in zhai, naj nikar vnemar ne ŕpuŕha, da je ne bo danaŕ ali jutro kejal.

Dom. 15. p. Pent. 12. Sept. Nadalejje vam osnani, de bom ta teden po navadni orengi (redu) zhe bo vreme perpujtilo bero poberal t. j. shito in jlamo. Vam perporozhim, de nam perpravite kakor druga leta in s vejeljam to odrajtate, kar ŕte druga leta dajali. j. Pavel pravi: vjaki delavz je jv. plazhila vreden ino ako vam mi duh. dobreote podelujemo, je tudi ipodobi, de nam s zhajnim dobrotam povrazhujete. Ino s kakorŕhino miro boste merli, s tako je vam bo naŕaj povrazhuvalo. Per te perloshnoŕti ob beri bomo sa farovsh in sa zirkuv shito poberali vjaki naj da sato narmanj $1\frac{1}{2}$ mirnika vshenize ali pa l mirn ovja. Zhe bote po malim sa farovŕh sdaj vjaki nekoljko vkup svergli vam potlej, ko je bo jidati jazhel ne bo treba na enkrat toljk dati. To pa jami vidite inoshe bolj jem pa jeŕt preprizhan, kako potrebno je de je bo drugi farovŕh delati sazhel. De so vij farmani tudi sa zerkvene potrebe ino kar je potrebniŕa vjako leto per zerkvi napravi jkerbeti dolshni, tega vam ne bom danaŕ jkasuval le jamo to vam povem de f timi vinarjim in krajzarjim ki je ob nedelih in prasnikiŕh v puŕhizo dobojo je she zerk. jvizhava prejkerbeti ne more. Otkot bomo sa druge potrebne rezhi jemali. Satorej vam perporozhim de sa domazho zerk. pojebno jkerbite, de bo po zhajti opravljena. K domazhi zerkvi ŕte dolshni pomagati, zhe pa k eni drugi kaj dati hozhete t. j. radojvoljno ino ni dolshnoŕt. — Nadalej — Is sapijaniga samirka, kar je she vjaki k zirkvi dal, vidim, da jo nekatiri she veliko zirkvi dolshni. Takim morem povedati de naj jkuŕijo pred ko je mogozhe odrajtati ali v dnarjih ali pa v shiti. Kdor je v reŕnizi tako reven, de ne more vijga naenkrat plazhati, naj da vŕaj letoj nekaj ino en drujkrat ta drugo. Nekateri pa jlijhim, da jo sanikerni de bi ko bi le hotli, she odrajtali, takim povem ozhitno de ji ne bodo s tim zlo nizh pomagali, zhe zirkvi to spravijo ino odershujete, kar bi dati mogli. Kako hozhe Bog takim shegen in ŕrezho dati zhe k zhasti b. nizh ne pomagajo. Jeŕt vam moram tukaj povedati de she nobeniŕa ne posnam ino ga gotovo tudi vi ne posnate kdor bi ji bil s tim, kar je zirkvi dolshnega ojtal na tako viŕho kaj pomagal, ampak veliko tazih posnam, ktiri jo vjako leto bolj peshati sazhele, tako de jo zhajoma v nizh priszli, pa sakaj, sato ko nijo bili Bogu sa prejete dobreote hvaleshni ino ko jo zirkvam dolshni ojtajali. Glejte tedaj, de sa to rezh ne bom vezh perjilen vas, ne rezhem vsih, temuzh le nekatire sa zerku terjati in opominjati.

Dom. 17. p. Pent. 26. Sept. Se vam osnani de bodo v prihodno ŕredo in zhetertek Lajhki Gospod Fajmojhter jvojo bero po navadi poberali.

Dom. 18. p. Pent. 3. okt. Nadalej je vam osnani, da bodo Lajhki Gospod kaplan v ŕredo in zhetertek po navadni orengi bero poberali, imejte perpravleno, kar jim gre de jih ne bote mudili.

Dom. 21. p. Pent. 24. 8ber Se osnani tiŕtim, ktiri je v bratovŕhini S. Leopolda snajdejo ino ŕhe nijo letaŕ almoshne dali, de naj jo popoldne pernejejo, ali pa k meni poshlejo ker morem she ta teden vkup ŕbrane krajzarje v Shkofijo poŕlati. Tedaj glejte, de bote perneŕli kolikor vterpite. — Nadalej je vam na povelje Shkofije ino Vikshi Gosposke osnani da je letoj v Salzburgi ino she v 2 kreŕijah Salzburgerjke deshele tako straŕhno tozha pobila, de je jhkode po malim

škafane 550.000 Goldinarjev. Ste tedaj prošeni tem neizrečnim ktire je tozha sadela kaj pomagati. Savolj tega je talar svunaj kdor vterpi kaj dati.

Dom. 22. p. Pent. 31. oht. Se vam tudi osnani de vam je od Ribenjke komejije vkasano prihodni zhetrtek v komejijo zejariki davk sa ene kvatre odrajtati in ga plazhati tedaj prihodni zhetertek. V jredo jutro je je na Grabnu enimu eni preshizh jgubil.

Dom. 24. p. Pent. 14. nov. Današ teden je sadna Binkujhtna nedela ino torej sahvalena nedela, ker bomo Boga sahvalili de je najhe polje pohijhtvo tudi letaj pred neizrečami obvarval in nam sdravje ohranil, sato bo današ teden duh. opravilo ob 10th bo peta masha is shegnam ino po mashi bo sahvalena pefem sa vje jprejete dobrote. Vam perporozhim de je obilno snajdete per te Andohti ino da je Bogu posebno tudi s tim sa jprejete dobrote sahvalite ino je mu hvalešni jkashete de po jvoji mozhi kaj leti zerkvi v bogajme daste ino tako k zhasti boshji kaj pomagate. To jim vam she enkrat osnani, de le ti krajzerji, ki se v pujhzo dobojo she nijo sa zerkveno potrebno jvzhavo sadojti. Ino vendar je marjkaj smerej per zerkvi potreba: Tako poštavim, jami vidite, kako potrebno jo ene druge vrata v jakristijo, kajhne so table S. Gregorja in S. Urshle. Zlo she kruzifikja zerkiv nima, ktiri je vendar per molitvah sa merlizhe nuza. Posebno pa tiste spet sdaj opomnim, ktiri jo she od popred zerkvi dolshni de naj kaj pershparajo ino dolg plazhajo. Jejt sim najdel od popred zerkvi samirkaniga dolga 68 fl. pa kaj mislite koljko jem ga jterjal ob beri? jram me je povedati pa vendar povem de bote vedli kakshne jkerbne poshtene dolshnike zerk. ima. Od vjih teh zerkvenih dolshnikov jem dobil lepo jhumo, namrezh 1 fl. 38 kr. Jejt drusiga ne rezhem kakor gorje vam zhe bote s zerkvijo tako ravnali.

Dom. 1. Advent. 28 nov. Ino bodo tudi jkosi zeli Adventni zhaj ob 7^{mi}h sorne majhe, zhe me kako drugo opravilo ne bo sadershevalo. Tode merkajte na bakle, kadar mimo zimprov hodite ino tudi preden jim pridete, de jih vgajnete Pernejite popoldne po navuku in jutro ali jaj ta teden plazhilo do zerkvenih pruk. Jejt je ne bom posnej s vjakim pojebej mudil ino ga samerkoval, ktiri ne bo odrajtal, mu bomo pa pruko prodali.

Dom. 2. Advent. 5. Dec. Današ teden jim vam osnani de bi bli pernefili današ teden po navuku ali v ponedelk ali kteri drugi dan v temu tednu navadno plazhilo od zerkvenih pruk ali jtolov. Pa komej jo ji le nektiri samerkali ino jo pernefili ob osnanenimu zhasu. Jejt jim vam she povedal, de je ne bom s vjakim pojebej mudil in ga samerkoval, ker nimam vjelej zhafa, kadar bi je komu poljubilo ja to. Jejt vaj današ she sadnihz opomnim de ne bom zelo leto od pruk jemal, temuzh pernejite jutro po majhi ali vjaj ta teden enkrat. Posebno morem jpet tifte nemarne plazhuvavze opomniti, ktiri jo she od lani od pruk dolshni de odrajtate vjaj do boshizha. Szer vam povem de bote ob jtole prishli ino zhe jih ne bo nobeden drugi plazhuvati hotel, jih bomo pa poderli, jaj jih je tako prevezh v zerkvi, vjaj ne bo treba novih napravlati. — Tako nikar mi ne nagajajte sa to rezh, ker bom vje to samerkovajne in rajtengo od jtolov puftil in zekmashtam srozhih, potlej pa plazhujte, kakor hozhete. Ko ji nekatiri samerkajo, kar osnanim, sakaj bi ji tudi drugi, tudi vji ne. Per jprajhovanjur vam naprej povem, ne bom od nobeniga od pruk jemal, ker tihti zhaf je k drugim rajtengam odlozhen.

Dom. 4. Advent. 19. dec. Nadalej je vam osnani de je pred 2ma mejzama na Korojshkim neko mešto (Völkermark) pogorelo, ravno tako tudi na vogrijkim je

mesto imenovano Raab pogorelo. Ste proženi v imenu Shkofije in Vikshiga Ljubl. poglavarstva tem pogorelcam kaj pomagati.

Dom. infr. N. D. in festo S. Steph. 26 dec. v petek je S. Silvester je masha ob 8^{mlh} ino popoldne ob 1¹/₂^{4th} jo Litanije vjih Svetnikov is shegnam ino potem sahvalna pejem sa vje dobrote, ktire nam je Bog ob pretezenim štarimu letu dodelil. Nadalej je vam osnani, de je bo enkrat po novimu letu joldajhko popi-
jovanje jazhelo, kdaj de bo, vam bom she jhe osnani, pred pa preden se jazhne, je morete tisti, ktiri jte na novizh t. j. she po lanikimu popijovanju v leto podfaro prijhli in nifte tukaj popijani bili, ta zhas prevediti is rojtnimi zedelzi ali is samer-
kami vajhe štarosti, pernejite potlej pred popijovanjem tifte samerke ali k meni ali pa jih hranite da je bote shnjimi per popisovanju jkasali. Jejt vam torej pred to osnanim, de ne bote potlej ob zhažu popijovanja ja to kakih nepotrebnih potov ali jtnosti imeli.

1831.

Dom. ante fest. Epiph. 2. Jan. Jejt jim vam she enkrat povedal de bi bilo najbolj treba per domazhi zerkvi ino v zerkvi, tako poštavim jo dvoje zerkvene vrata prav potrebne, table v velikim oltarju jo je she poštarale, je treba s zhajoma novih tud zhe bo mogozhe bi eni levshi prasnizhni majhni plajjh napraviti imeli sa ktiriga je she nekaj goldinarjev nameneni bilo, toda te smo 17 fl. sa posla-
zhenje enlqa kelha ponuzali, ki je bil prav potreben poslazenja. Sato, de bi kaj bolj k jnashnoſti ino k lepoti nafhe zerkve pomagali ino kaj noviga levshiga napravili, bomo prihodni sadni boshizhni prasniki f. 3 kraljov sa zerku ofer imeli. Vi vejte de je vjaki pa naj bo gojpodar ali pojel, kmet ali delavz sa jnashnoſt in lepoto zerkve jkerbeti ino pomagati dolshan, ker jo po navadi ozhitna jlushba b. opravlja ino ker je S. Sakramenti hranijo ker sa jnashnoſt ino lepoto imajo vezhidelj ljudje vejelje she po jvojih hishah in po jvojih oblezhilih, koljko boli bi mogel vjaki krijtjan sheleti, de bi njegova zerkuv ker jo S. Sakramenti ino ker narvezhi duh. dobrote prefema, lepo ozirana ino lepa bila, sakaj lepo jnashnj tempelni jo podobe nebeſ. Jejt vam torej perporozhhim de je obilno jnajdete per ofru, posebno ker vam per iſpraſhevanju sa zerkuv ne miſlim nize v miſel jemati. Ko ſte vlano nekatiri godernali de jo poprejšhni gospod fajmoshter ob vſaziga ledkiga per iſpraſhovanju kaj sa zirkuv terjali. Nekateri jo she tako neomni bili de jo miſlili de zegelze plazhujejo ali de tiſti jkupej sbrani dnarji nijo sa zerkuv obnreni bili. Pa jeſt vam povem, de jo vſi tiſti dnarji do sadnjiga vinarja sa zerkuv zekmaſhtram srozheni in savupani bili. Zhe bomo zerkuv pozhaſi vjim kar je v nje potreba prejkerbeli ino napravili, vam gotovo obljudim, de jo bodo potlej tudi gnadlivi firjht danaſ ali jutro shegnali ino s ſapovdanim zerkvenim zeremonjam pojvetili, de bo potljej leta zerkuv tudi drugim pojvezhenim farnim zerkvam enaka. Skashite je torej vjaki po jvojem premojhenju, komur je Bog vezh dal, naj tudi vezh k zhaſti boshji podeli, de bo vezhi jrezhe, vezhi shegna vreden. Kdor pa manj ima, je Bogu tudi eni jami vinar prijeten, ako ga is dobriga jerza k zhaſti b. ofruje. De bom ſamogel pred Viſhim duhovnim naprejpoſtavljenim vash aifer ino vasho jkerb ja zhaſt b. pohvaliti ino de bote tudi te hvale ino zhaſti vredni ktiro gnadlivi firjht od vaj po pravizi vupajo ino jo poſebno jtim na ſnanje dado de tudi sa take fare poſebno jkerbe ker imajo farmani vejelje sa lepoto ino zhaſt zerkve, potlej je tudi gnadlivi firjht radi pomujajo de tako s vjim preuideno zerkuv sa vedno zhaſt, b. shegnajo ino pojvete. Kar pa poprejšhine

zervene dolshnike sadene, ktiri imajo to she is doljhnoſti odraſtati. Kar jih je sa poprejšhine zervene popravila sadelo tem she enkrat ino danej sadnikrat povem, de zhe ne plazhajo jih ſzer ne bom is brizham jilil, temuzh eni ſhpot jim bom naredil de ga nobedem rad imel ne bo ino jeſt ga tudi nobenimu ne pervoſhim. Pa povem vam, de perſilen bom takim kaj taziga ſtoriti, zhe letaſ ſaj nekoliko ne plazhajo.

Dom. infr. 8vam et 1.ma p. Epiph. 9. Jano. Danaſ teden je praſnik ſladkiga imena Jeſuſoviga, jo popolnoma odpuſtki obljubljeni vjem tiſtim, ktiri se bodo sgrevano in zhiſto ſvojih grehov iſpovedali, vredno S. Obhajilo ſprejeli ino je tukaj per S. Maſhi ſnajdejo in sa rejhirjenje matere kat. z., sa satiranje krivoverſtva, sa edinost in mir med katoliſhkimi oblaſtniki in sa svelizhanje in pokoj vſiga kerſhanjkiga ljuſditva ferzhno in ponishno Boga proſili... Ta teden je bo veliko-nozhno navadno iſpraſhovanje sazhelo... (Potem navaja vasi, po katerem redu naj pridejo). Glejte de boſte ob pravimu zhaſu priſhli ino de ne bote mudili. Kdor bi bil ta dan sadershan priti, kakor mu je oznaneno naj pride pa takrat kadar bodo ljuſde njegova ſpola ſtanu naverſto priſhli. Ne pa takrat, kadar bi je, njemu poljubilo. Vam naprej povem, de poſebej je ne bom s nobenim vperal, ker nimam zhaſa de bi je s vſakim lenuham mudil. — Nikar torej tako ne ravnaſte, kakor ſte nekateri vlani, de ſte shele krishovi teden iſpraſhivnih zegelzov iſkali. Kar pa obhajila v teh dneſ sadene, kadar je iſpraſhovanje osnaneno, tako vam perporozhim, de pred po obhajila poſhlete, ſjutraj per zaſtu, tako de bom laſko ob osnaneni uri ſpet doma. Ne glejte torej na to kdaſ je vam sloſhno ſdi, ampak ſgodaj ſjutraj poſhlite po obhajila, de ne boſte tiſtih mudili ali jim prasnih potov delali, ktiri k iſpraſhovanju pridejo. Tudi vaſ opomnim de naj je nobedem od iſpraſhovanja ne iſjema, ker je to zerk. ſapovd, to pa veſte, kako zerk. s takim ravna, ktiri nje pokorni niſo.

Dom. 2. post Epiph. 16. Jan. Na povelje gnadloviga Firſhta ino Shkofa Ljublj. Shkofije je vam osnani, de je vſigamogozhnimu Bogu dopadlo 30^{ti} dan meſza Liſtoviga gnoja, to je na dan. S. Andreja pretezheniga leta videozhiga Poglavarja najhe ſ. Zervke Sv. Ozheta, rimſkega Papeſha Piuſa s tem imenom 8miga is tega Sveta poklizati. Sato je bo na povelje Shkofije ſgonilo jutro, poſjutriſhnim in v ſredo, vſaki dan trikrat, namrezh ſjutraj, opoldne ino ſyezher, de bi verni opomeni bili sa mir ino pokoj duſhe ranziga Papeſha moliti ino Boga proſiti. Prihodno ſredo bomo pa tudi ob 8mih ozhitne molitve in Bile imeli ino po bliſh je Maſha sazhne sa ſv. Ozheta. Vaſ opomnim de je bote obilno per leti Andohti ſnajdli, ino s gorezhim ſerzam sa mir in pokoj ranziga Papeſha Boga proſili ker veſte de naj S. Vera k te dolshnosti veſhe. Prihodno nedelo t.j. danas teden pa bomo po povelju gnadliviga Firſhta Boga proſili, de bi on ſvoji zirkvi kma lo noviga videozhiga Poglavarja dal ino de bi verne ſupet s enim takim ſ. Moſham rasvejelil, de bi bil Bogu vedno prijeten, de bi zeli zerkvi k svelizhanju ino njeni ſrezhi ſluſhil ino nevtrudno sa zhaſt boſhjiga imena ſkerbel ta de je le tiſto ſamo eno leto ino 8 meſzov viſhal in goſpodaril ino v 69^{tim} letu in 10 dni njegove ſtaroſti ga je Bog k neb, plazhilo poklizal, ktiriga ſi je bil ſaſluſhil, ko je 30 let nevtruden ino ſkerben ſhkof pred bil ino je vezh ſhkofiji na Laſhkim viſhal v narbolj ſhaloſtnih zhaſih, ker je tudi veliko preganjanja ino terplenja vſake ſorte od ſovraſhnikov ſ. vere ſerzhno in ſtanovitno terpel. Sato bo danaſ teden Andoht sa noviga papeſha, de bi ga Bog kmali zerkvi dal ino de bi kmalo ſpet ſrezhno ino mirno ſvolen bil, ob 10^{ti} is ſhegnam ino potlej bomo tudi vſelej po vſaki

shegnani Mashi ino pred shegnam po Litanijah molili: molitev sa noviga Papesha ino 5 ozhenajhov ino zhejhena f Marij ino tudi vi jte dolshni per vjaki f. Mashi sa ta ipomin štoriti ino Boga sa to gnado profiti tako dolgo, de vam bo novi Papesh osnanen ino imenovan. Nadalej je vam osnani na povelje Shkofije de jo ena leta she vipavjko komejijo ktira is vezh fara objtoji flabe nerodovitne leta, pojebno pa jusha in tozha sadele, tako de je jih sdaj 1466 ljudi snajde ktiri nimajo nobe-nega shivesha, ne jemena sa prihodno fetu Ino je v nevarnoiti snajdejo od lakote ino veliziga pomanjkanja konz vseti, sato jte v imenu Shkofije projheni, koljkor vterpite de tim revesham pomagata, sato bo današ sunaj zerkve talar von po-štavljen ino koljkor bo danas teden tudi v zerk. pufhzo prijhlo ino nabrano, bo sa te nešrezhne ljudi. Ino potlej bom prezej drugi teden to v Shkofijo pošlal.

Dom. Sexag. 6. Febr. Prihodno jredo pade ipomin rojštiga dneva najhiga jvetliga zejara Franzhijhka, bomo danas teden po povelju Shkofije Andoht sa njiga imeli ino Boga projili sa njegovo sdravje jrezho ino de bi naš podloshne po volji b. vishal ino sa najho zhajno jrezho fkerbel, sato bo današ teden Andoht is shegnam in peta Majha.

Dom. Quinq. 13. Febr. V jredo je sazhne veliki ali 40^{ti} danski post, je ob 8mih majha ino pred majho shegen pepela ino potlej je pepelenje, kar pomeni, de fmo grejhnik in torej pokore potrebni. Kar 40^{ti} dašniki pojt sadene, ob ktirimi nam Mati kat. zerkev sapove, fe od mejnih jedi sdershati le enkrat to je opoldan do fitiga je najejti svezher pa le malo fzer pa zeli dan nizh sunej posebne jile, vonder so najh gnadlivi Firjht Ljublj. Shkof is posebnih urshahov dovolili, de je jmejo mejne jedi, pa le enkrat eni dan, t.j. opoldan jeiti sunaj pepelnizhne quaterne jrede ino velkiga tedna, jevede ob petkih in jebotih tudi ne. Samo ob nedelih je pervoleno tudi svezher le famo fhupa. Zhe bi kdo ali savolj jvoje štarosti ali bolesni ali flabosti ali savolj velikih ino posebno tejhkih del, she kakiga vezhiga polajjhanja od posta poterbuval, taki najje k svojimu duh. pajtirju ali k jvojmju ipovedniku obernejo ino najje per njemu sa vezhi pervolenje oglaji. Tiiti pa ktiri je bodo is potrebe tega pervolenja pošljuhili, de bodo ob pervolenih dneh mejne jedi jedli, so doljhni s drugimi dobrimi deli, koljkor vterpe s vbogajme dajanjem s molitvijo ali s tim de vezhkrat v zerkev gredo ino je obilnejshi per flujhbi b. snajdejo, namejtiti ino drusih dobrih del toljk vezh dopernajhati, koljkor jim per ipolnjenju pošta permanjka ino koljkor jim je per poštu jpregledano bilo. To veste de ob poštnim zhašu pjanzhvati, v ojhtarijo bres potrebe hoditi je she sdaj vezhi greh sato, ker je tudi pojt prelomi.

Dom. I. quadr. 20 Febr. Per te perloshnoiti vam tudi osnanim, de sdaj dokler jhe bolj vtegnete, naj vjaki eni par dil perpele sa farovsh, tiiti, ktiri fo jih she odrajtali, fo she samerkani, tudi snate kaj shkerli po njihav ifkopati ino jih dokler je vreme sato sim perpelati. Letajhna sima vam pojebno perloshnojt da, de lahko sa sidanje farovsha kaj perpravite, sato vaj opomnim de faj sdaj sazhetik k temu štorite.

Dom. Palmarum 27. Mart. Sebotho svezher okolj 6th se sazhnejo zer-kvene molitve ino potlej je ipomin zhajtit. vitajenja G. J. Xtusa od mertvih je prozejia okolj zirkve ino po prosejiji sahvalena pefem in shegen.

Dom. Res. 3. Apr. Ker fami vidite, de nam je leujhiga majhniga plajsha sa vezhi prasnike slo potreba, tak bo istega zil in konza jutro ofer vam tedaj perporozhim de vjaki naj je po jvojmju premoshenju fkašhe.

Dom. 4. p. P. I. Maij. Na povelje gnadliva Shkofa ino Firjhta bo današ teden sahvalna Andoht sa frezhno isvolenje jv. Ozhetja najhiga Papesha Gregorja 16tiga tega imena. Sato bo današ teden Andoht ob 10th is shegnam ino po mashi pred jhegnam sahvalena pejem..

Fer. 2. Pent. Je vam osnani, de bo komejijki sdavniki prihodni zhetertek ob 3. prišel otrokam kose jstaviti. satorej pernejite matere vje tiste otroke v zhetertek popoldne ob 3. v farovsh, ktirim jhe nijo bile kose vzeplene. Nikar ne odlašajte ino ne vftavajte je, de ne bote potlej nepotrebnih potov ino jitnoiti savolj tega imele, ker vjaki pameten je she dovolj preprizhan od dobrote zepljenja kos, ktiro dobroto tudi jkujhija poterdi, ima pa ktira kakiga bolniga otroka ino pa da mu jhe nijo bile kose jstavlene, tako naj je tudi s otrokam oglaši ino pove de je taki bolni otrozi pojebej samerkajo. Pernejite torej vje, jzer je vam napre pove, de zhe samudite jih bote mogle potlej v Ribenzo nojiti ino pot tistimu plazhati, ktiri bo po vaj prišel ino vaj v Ribenso vlekil.

Dom. 8. po. Pent. 17. Jul. Je vam osnani de je is Roufovikiga ino Poljkiga neka jtrajhna kushna bolesen she tudi hitro v deshele najhiga zejarijta rajhirla ino je jpomlad ino ob kratkim ino po vezhij krajih v Galizji vezh 100 in 100 ljudi pomorila ino ob kratkim je je ta jtrajhna bolesen tudi she na Vogerjkim v treh komejijah perkasala ino je vezh ljudi naenkrat vmorila. Sato bomo po sheljah najhiga jvetl. zejarija ino po japovdi ino povelju najhiga gnadliva Firjhta Lubl. Shkofa Andohti ino ozhitne molitve imeli, de bi vjmileniga Boga profjili de bi le to jtrajhno bolesen od naj odvernili ino nam s to jhibo boshjo persanejil. Savolj tega je sapovedano, de moramo vji duhovni vjaki dan per vjaki j. Majhi molituv, ktira je moli ob zhaji velikih bolesen, kuga in merjenje med ljudmi vseti ino moliti. Ta molituv je najde sad v evang. bukvah med zerkvenim molitvam po Litanijah. Ktiri imate evang. bukve, jo bote jhe lohko najdlji. 2. je sapovedano 3 nedeze saporedama eno uro pred navadno andohtjo j. Rejhno telo von pojtaviti ino tukaj pred von pojtaavljenim j. Rejhnim telejam Boga s Andohtjo ino s sgrevanim serzam profjiti, de bi nas Bog pred jlegam lete kujhne bolesni obvaraval ino k jklepu lete Andohti je moli molituv sa odvernenje bolesni ino po leti molituvu je moli 5 ozhenajhov in 5 zhejhenaši Mariji. Sato bo prezej današ popoldne od 2. do 3. S. Rejhao telo von pojtaavljeno ino vaj prezej današ opomnim... de je per leti odlozheni andohti obilno snajdete. Ob 3. je pa sazhe kerjh. navk ino po tem Litanije is shegnam.

3. Ravno ta molituv sa odvernenje kujhne bolesni jklenena s petim ozhe, najhi ino zhejhenaši Marijami je bo opravljala po vjaki shegnani majhi ino po litanijah pred jhegnam ino to tako dolgo dokler vam ne bo drugazh osnaneno. Kar pa to bolesen sadene naj vam bo sa sdaj toljko rezhen, de je le te bolesni. kakor dosdaj jkujhija vuzhi ljudje eden od drusiga hitro nalesejo, de je stim sazhe de taziga ktiriga je loti nanagloma jlaboiti ino teshave objidejo, de ga sazhe hudo glava boleti, ferze ino jhelodez teshiti, roke in noge pozhaši mersle pojthanejo ino takimu bolniku jazhe tejhko perhajati ino ga obenem tudi dolj shene. Kakor hitro je bolesen s tim snamenjem rasodeva je dosdaj nar bolj gotovi Mitel le ta de more taki bolnik hitro melijno toplo vodo piti ali kamilizhni the ino trebuh pa s kako flanelo dobro ribati, de je jegreje ino potem je dene vrozhiga pejka v eni ruti de je okrog paju obejhe ino je v pojtili dobro odetiga derjhati ino greti more, potem je morejo noge ino roke taziga bolnika s kako kertazho nekoljko ribati, de kri v jhilah ne sajthane, zhe po letih mitelnih zhes

keke 2 ure bolnika put obljide, de je putiti sazhne, je bolesen prejtavil ino le jamo jlabosti ga potlej she v pojteli saderjhe. Se pa to prvo uro kakor bolnika napada, samudi, fo potlej druge arznije sajtonj ino bolesen sazhne shelodiz tako klati ino ga grisiti, de je bolnik kmalo vezh ne save ino de je potlej na naglama po njemu.

Savolj tega ker je sdaj ve, de je leta bolesen nalese ino eden od drusiga dobi je tudi kakor ste she po rihtarjih jlifhali od Vikjhi Gojpojke ojtro prepovedano v take kraje je ipujhati ker je od iete bolesni jlihati ino je is nesnanim ljudmi, ktiri bi bili bliso tistih krajov ali ljudi kaj pezhati ali kake opravke shnjimi imeti. Sato je narbolj pametno de ste vjaki per svojih opravlilih doma ino de je s nesnanimi ljudmi zlo nizh ne pezhate, ker je sna ravno na tako visho tu ali tam bolesen nalesiti ino eden od drusiga dobiti. In ko bi je pa kar Bog obvari vtegnilo tudi tam bolesen s takim snaminji rasodevati je more berjh po Rihtarja ali zhe njega ni doma, po kakimu drugimu zhloveku nasnanje dati gojpojki, ktira bo sa bolnika potlej she, kar je mogozhe jkerbela. Ino tudi sato je she pred vjim drugim jkerbeti, de bo taki bolnik jhe ob pravimu zhaju j. Sakramenti previden. Vendar pa vam moram k trojhtu povedati, defe take, akoravno jtrafhne in jhaloštne bolesni tudi prenejmajno ne bojmo, ker vezh isgledov je she nad takimi ker je dosdaj ta bolesen gojpodarila, de fo tisti narprej sboleli ino vmerli, ktiri jo je lete bolesni nesmajno bali. Saj j. Vera naj vuzhi, de jmo vji, vji v bojhhj rokah ino de las is najhe glave ne pade de bi Bog sa njega ne vedil ino de torej Bogu ni mogozhe odjiti, kadar je njegova S. volja koga is tega jveta poklizati. Satorej je Bogu srozhimo, ne bodimo ne prebojezhi, pa tudi ne ferbeshni. Tudi ne verjeti vjiga, kar ljudje zhenzhajo.

Dom. 13. Pent. 21. Aug. Zejarjki kraljevi patent zavolj kujhnih bolesen od leta 1805 v kratkim sapove:

1. de kir je kardon ali vahta pojtavlena, de bi je kuhna bolesen ne rajhirla, nobeden lete vahte prestopiti ne jme, de bolesni naprej ne sanejete, ko bi pa kdo hotel jkrivaj vjiti ino leto pojta vo sanizhovati, imajo vahtarji oblašt sa njim jtrejljati zhe tudi mertuv oblejhi, de faj kuga na dalej rajtrojena ne bo.

2. Sato pa je kontumazja napravlena, to je kraj, ker morejo eni zhaj ljudje ojati, de je vidi, zhe jo sdravi ali ne, ino potem jhele, ker je njih sdravje pokashe, pijanje dobe in bodo is kraja kontumazje jpušeni. Kdor bi je pa hotel jkrivaj is tega kraja vmakniti ali sbefhati, ga jhtrafinga od 5 do 10 let arejta ali ojitre jezhe sadene. Tudi je te jhtrafinge delejhni jto re vji tisti, ktiri le to bolesen sakrivajo ali blago ktiriga feboj pernejejo jvete drugim dajejo, kako de bi samogli vjiti ali leto pojta vo ogoljati. Kir je ravno v jidanjim zhaju taka kushna bolesen, de je pred le to varjete ino nobeniga ptuža ne jkrivate, de lete sapovedi ne preštopite ino je jhtrajng deleshni ne jstorite.

Pojebej, kar *kontrabantarje* sadene, prepovedano po kmetih zhes 9to uro birtam vino tozhiti.

Dom. 25. p. Pent. 13. Nov. Nadalej je vam pa povelje najhiga firjhita gnad. jhkofa osnani, de fo oni s shaloštjo svedli, de jih je toljkanj bratov in jester to pretezeno leto is bratovjhne j. Leopolda jtopilo. Ino morebiti fo eni is tega urshoha is te dobrotlive kerjh. drujhne jstopili, ker nizh ne jlijhijo osnaniti, kako je tamkaj godi v tistih krajih in deshelah, ker je vera v novizh osnanuje ino kam de tisti krajzarji pridejo, ktire fo bratje ino jestre te imenovane bratovjhne vkup svergli. Sato jo gnadl. Shkof sapovedali vam na novizh osnaniti, de sa kat. zerkuv

posebno na novimu svetu, imenovanimu Amerika, bratovščina f. Leopolda grosno veliko prida perneše, de se tamkaj vřaki dan zhudne spreobnjenja gode. Ker se nejevernikom, malikvavzam ino pred divjim ljudem s nar vezhim pridam s vera osnanje, de jo s vejeljem vsamejo, v ferzu ohranijo ino prav po kerřh. po nje shive. Ino tudi veliko, veliko je tazih tamkaj, ktiri řvoje smote ino krive vere v ktirih řo ali srejeni bili, ali pa řo bili odrařeni v krivoverstvo sapelani, sdej po osnanuvanju kjekaj pošlanih duhovnov ali miřionarjev sdaj sapuřhajo, ře krivoveram odpovedo ino sopet nasaj v narozhej kat zerkve řtopijo ino njeni pokorni otrozi pořtanejo. Tazih pred neřrezhnih oslepljenih ljudi vřaki dan kat. zerkuv veliko med řvoje otroke dobi. De je temu vřereř Imamo gotove piřma v rokah od aifra polniga in brumniga Shkoka tiřte neisrezheno velike Shkofije v ktiri řeř. vera s takim pridam osnanuje, pa tudi piřma zlo nekiga nařhiga rojaka ino kranjza, namrezh od gořpoda Fridriha Baraga, ktiri gořpod veř vnet od řvetiga aifra sa rařhirenje vere med nejeverniki ře je lansko leto ravno v zhařu 12. dan vtega meřza po dovolenju nařhiga řvetl. zefarja ino s perpuřhenjam nařhiga gnadlivga Shkoka, kjekaj v tiřte deshele podal ino je po grosno teshavni rařshi, ktrla je zelih 69 dni po nevarnimu morju ino po řuhim ino po derezhnih vodah terpela. Kjekaj v nameneno deshelo řrezhno in sdrav priřhel. Slehernimu, ktirimu je kaj mar sa ř. vero in boshje rezhi, ře mu more řerze tergati, zhe bere piřma, ktire nam je leta řerzhen gořpod pošlal ino v ktirih on popiřuje kako s vejeljam tam divji ljudje duhovniga prevřamejo, pošluřhajo ino verni pořtajajo ino kako oni řvoje zherne roke ino obrase proti nebeřhkimu ozhetu sdaj povřdigujejo ino Boga sa tiřte hvalijo, ktiri jim od tot s molituvjo ino s zhařnimi rezhmi pomagajo. Vedite, de tiřti ljudje, kakor pred divji, nimajo řhe nobenih zerkva, nobenih perprav sa ozhično řluřhbo b. Miřlite ři le kolko neisrezheno velike potrebe imajo preden ři bodo le nekoljko napravili. Sakaj Shkofija tiřta, v ktiri ře s. vera osnanuje je vezhi ino ře delej rařhiri kakor je zelo franzořko kraljeřtvo ino na temu neismirjenimu prořtoru, ker ře vezh 1000 in 1000 druřhin řimertje po puřhavah, po otozih, po gorah in dolinah snajde, ktiri řhe řvojga řtvarnika ne posnaajo, ře snajde sdaj, kakor vemo, eniřami Apořtol, to je brumni Shkof Edvard Fenvik, ktiri ima k' vezhim 10 duhovnih pomagazhov ali delavzov v Gořpodovimu neis. mirjenim vinogradu ino leti b. řluřhabniki nimajo drusih zhařnih mitelnov kakor lete, ktire od tot is nařhjih krajov in deshela od brumnih bratov in řeřter dobivajo. ře is tega maliga řami lahko vidite, kako shlahten je zil in konz bratovřhne ř. Leopolda in kako dobrotlivimu Bogu priřeten ino kako vořhiti bi bilo, ko bi vřaki verni bodiři řhe kakor hozhe ali s molituvjo ali pa tudi nekoljko kar vterpi s zhařnimi rezhmi, kaj perpomogel sraven řtoriti. Posebno tudi sato, ker jo ranki Papeřh vřim tiřtim, kakor vam je bilo osnaneno řhe per sazhetku te bratovřhne popolnoma odpuřtike oblubili, ktiri bodo kaj sdraven pomagali s molituvjo ino tudi zhe oterpe kake krajzerje, kakor almořhne k zhařti b. ofruvali ino pa zhe bodo na to malingo takrat, kadar v to bratovřhno řtopijo ino tudi zhes leto, kadar ře jim po bolj perlouřhno řdelo, pořtavim sdaj v adventnim u zhařu vredno řpokorjeni řakramente ř. pokore in ř. řeřhniga telefa prejeli. De tedaj řpolnim sapoved ino řheljo nařhiga gnadl. řhkoka, vam, ljubesniři moři, perporozhim, de naj řleherni po řvoji moři k temu shlahtnimu v rejnizi dobrotlivimu zil in konz u kaj perpomore, narpopreř s molituvjo ino pa tudi, kar kdo vterpi s kakim krajzerjem, řaj veřte de dobre dela řo řlehernim k isvelizhanju potrebne ino de gorje nam, zhe prasni bres njih kjekaj k pravizhnimu řodniku řtopimo, blagor pa

nam takrat, zhe naj bodo dobra dela kje kaj spremila. Kdor hozhe tedaj she sa naprej v leti drufhni oftati ino kaj sdraven pomagati, naj se poštavim ta teden ino fzer prihodni tork, oglafi ali pa endrujikat. Bog bo nafhe majhne molitve ino vinarje, ktire bomo vkup flofhili tako pojhegnal, de bodo tam kamor so nameneni neisrezhno veliko salegli, de bodo do konza fвета prizhe kerfh. dobrodelnosti ino nam pa vredni fad nojili fkosí zelo vezhnof.

1832.

Dom. 4. p. Epiph. 29. jan. Na fvezhnizhni dan bo tudi ofer sa zerkuv, pojebno sa fvezhe ino sa druge k zerkveni lepoti potrebne rezhi. fami vidite, de fmo pretezheno leto zerkvi marfikaj noviga popravli kar je veliko kofhtalo, pojebno pa majhni plajfh, ki je lepi zir vajhe zerkve ino zhe ga Bog pred nefrezho obvarje, bo leta in leta terpel. Kako revne in flabe fo table f. Greg. in f. Urfhle v velikim Altarju, fami vidite, kar novo tablo f. Gregorja sadene, ktira bo prav lepa, tako de je bo vfaki vejel, fo najh grejki Gofpod najhi zerkvi lep ofer oblubili, ki fo meni novo tablo vfremati vkasali, ktiro bodo fami plazhali, kar bo velala. Per te perlofhnosti fim tudi sa novo tablo f. Urfhle, s tijtim malarjem sglihal, ker je tudi potrebna ino bi oltar drugazh lep ne bil, ko bi she ftaro tablo f. Urfhle puftili. Ko je ta sgorna tabla veliko manjshi, ne bo toljkanj kofhtala, kakor tabla f. Gregorja, ravno sato bo tudi ofer. Lepo in hvalevredno bi bilo, ko bi saletu tablo pojebno fantje in dekleta vkup svergli in se tudi s tem majhnim ofram profhni ino pomozhi f. Urfhle perporozhili. Te dve table f. Urfhle in f. Gregorja, morete tudi she savoljo tega fpojhtovati ino ohraniti, ker je leta zirk. she pred 3 ftoletmi le famo ta dva oltarja imela, ko fta bila f. Gregorju in Urfhli pojvezhena ino ker je od sazhteka tukaj bila tudi imenitna bratovfhna f. Urfhule. Sato de bi bil velki oltar s novim lepim podobami teh dveh fvetnikov oziran, ktire bodo v veliki nozhi narejene, vaj opomnim, de se per tem ofru vfi farmani snajdete ino de se bolj fkafhete, kakor fte se per sadnimu ofru vlano o Velik. nozhi fkasali.

Dom. Quinqu. 4. Martii. Nadalej se vam osnani na povelje nafhiga gnadliviga fhkofa in tirfhna na snanje daje, da je prvi dan tega mejza f hufhiza ravno 40 zelih let preteklo, kar najh fvetli zefar Franzhi fhk zhes fvoje podloshne gofpodari ino kraljuje, ravno savolj te posebne gnade, ktiro je vfmleni Bog nafhimu dobrimu zefarju dodelil, fmo dolfhni de Boga, njega narvezhiga Gofpoda fkosí ktiriga kralji ino zefarji gofpodujejo, sahvaliti, pojebno pa tudi sato, ker je Bog nafhiga zefarja v pretezhenih 40 letih tako ozhitno, v toljklih velikih nevarnofjih v tako ftrafhnih vojfkah, ktire je preftavil, prezhudno ohranil ino ga kfrezhi toljko millionov njegovih podloshnih obvarval. Glejte ravno sato bo na povelje nafhe fhkofije danaf teden shegnana majha ino po majhi sahvalna pešem, de bi vfi fkupaj Boga s pojebno andohtjo sahvalili, sato ker je Bog nafhiga zefarja v gofpodarftvu fkosí 40 let ohranil ino pa de bi Boga tudi profili, de nam letiga dobriga Ozheta she sanaprej k nafhi frezhi ino k varftvu nafhe f. vere ohranil ino de bi zhes njega ino njegovo fvetlo derfhino she sanaprej boshi shegen raslival ino ga s fvojo pomozhjo mozhniga ftoril. Satorej vaj opomnim, de se obilno per leti Andohti snajdete ino Boga hvalite, ker nam je toljko zhafta nafhiga fkerbniga zefarja ohranil ino de ga profite, de bi nam ga she ohranil, ker le nafz prid je, zhe nam ga Bog she dalej ohrani. Ino on saflushi, de ga mi podloshni kakor

ozheta deshele ljubimo, zhaftimo, svešto flufhamo ino sa isgled kerjh. brumnošti ino terdne vero imamo.

Dom. 1. Quadr. 11. Martii. Je vam osnani na povelje vikfhi Gofpoške, de je ena drushina na Dunaju vkup sbrala, ktira fkerbi sa hifhe, zimpre in pošlopja tazih gofpodarjov, ktiri fvoje hifhe in pošlopja sashihrajo is tem, de vjaki leto nekaj odraftajo, po shazilu fo: hifhe ali pošlopja, ktiriga sashihrati hozhejo, ko bi se permerilo, kar se fimtertje vezhkrat sgodi, de bi po nefrezhi ali fkosu ftrelo tako gofpodar, ktiri je fa hifho ali pošlopje popred sashihral pogoril, tako mu bo fhkoda povernena ino fzer tako, de polovizo povernene fhkode prezej dobi po pogorifhu, drugo polovizo pa potem, ko hifho ali pošlopje sopet naredi in fzimpra. Zil in konz te drushine je prav nuzen fploh sa vse, posebno pa sa ti fte, ktiri se v vezhi nevarnošti snajdejo savolj ognja. Sato kdor hozhe k te drushini ftopiti, naj se oglafi per komefji, ktira mu bofhe dopovedala, kaj mu je storiti ino koljko de saloshiti more. Od dobrotlivošti te drushne se ljudje smirem bolj preprizhajo, sato de bi se pred vezhim nefrezhami obvarvali ino de bi ne bili toljkokrat od nefrezhnih pogorelzov nadlegovani, jim pomagati, glejte je ta drushna ravno sato, de bt bilo takim nesrezhnim naglo pomagano.

Dom. 19. p. Pent. 21. Okt. Kir bomo sa faroush poterbuvali shaganz vjake forte, tako vam današ osnanim, de naj fkuji fleherni ismed vami fhe letafhno fješen eni kerzel na shago peljati. Ktirim je bolj na rokah jih pelite v Jasbino is one fofefke pa na Virje. Lon od shaganz bom malnarjam she ješt plazhal. Vam ni drusiga treba kakor povedati, de je perpelani kerzel sa farovsh. Ino tišti, ktiri bo kerzel na shaganzo pelal, nej se pa tudi k meni oglasi, de ga bom sapifal de ga je odrajtal. Naj se fedaj nihzhe ne isjema, ino naj ne odlasha sakaj to fleherni lahko ftori, bres da bi bil kaj pojhkodvan ino zhe bote vsaki eni kerzel perpelali, bodo fpomlad shaganze perpravlene. To vešte, de tazih rezhi in perprav ne moremo kupovati ino tudi toljk dnarjov nimamo, kar fami lahko perpravite. Tako naj vam bo to sdaj perporozheno, de vas ne bom mogel vezhkrat opominjati. Sakaj, kar vaj sadene to ftorite radovoljno in bres godernanja ino kar pa ne bote vterpeli ftoriti, bomo she kje kaj pomozhi dobili. To fim vam pa she enkrat povedal, de bote mogli fpomlad farovsh sidati, zhe hozhete, de bi ješt ali pa kdo drugi per vaj oftal. Ker se bodo dile tudi sa pode nuzale, tako more nekaj kerzlov obilno dolsih biti. Glejte, de bote tedaj došti dolge kerzle vosili.

Dom. infr. oct. Nativ. 30. Dec. Današ teden je 3^{ki} boshizhni prasnik.... bo ofer sa zerkuv..... Verh teh navadnih potrebnih rezhi imamo letas tudi pevza da s' petjam sounanjo flufhbo boshjo povikfhovati pomaga. Temu moremo is zerkuvnimi dnarmi tudi nekoljko njegovo mujo ino aifer poverniti. Is tega zil ino konza se bo tudi njegovo plazhilo is tega ofra vselo.

1833.

Dom. 3. p. Epiph. 27. Jan. Je vam osnani na povelje Vikfhi gofpoške ino fhkofije, de je pretezheno fješen 11. dan mejza kosoperfka ftara vaj v poštonjki komefji pogorela, ko je vanjo trejhlo. Ravno tako je na fv. Lukesha dan lansko fješen v Krajni na Gorenjfkim po nefrezhi neki ogenj prifhel ino je 24 hifh is pošlpjim ino drugimi zimprimi pogorelo.

Dom. Palm. 31. Martii. Nadalej je vam osnani, de je zerkovna gofpoška ino Vogtija Lireta Jaklizha na njegovo prošnjo od opravila zhekmaftrije ifpu-ftila sato ker ne more vezh te flushbe opravlati, ko se je kakor vešte is fare

prefelil. Namešt njega, ker po poštavah 2 zhekmaštra ali kluzharja biti moreta, je zerkvena Gošpoška ino Vogtija Antona Maroutha od Leuštikov poštvila ino mu svoleno pišmo ali dekret pošlala. To je vam tedaj vjim farmanom na snanje da, de bote vedli njega vbogati ino ga špoštovati, ker je bo tega dobriga ino saflushenja vredniga opravila k pridu zerkve ino zele fare lotil. Zhekmaštre šte dolšni ravno tako vbogati ino špoštovati kakor serkovno gošpoško tudi sato, ker bota svojo flushbo, ki je k pridu vjim farmanam *voljno* ino *rada* opravljala. šaj sato nobeniga plazhila od zerkve nimata. Nihzher je pa rad take flushbe ne loti, po ktiri bi mogel od enih ali drugih kake šitnosti ali nejevoljne bejede prešlihati. Tedaj naj vam bo tudi to perporozheno de bote svoje dolšnosti do kluzharjev švesto špolnili jih natanjko vbogali ino savolj svoje imenitne flushbe, ktiro le savolj Boga ino k pridu zerkve opravljajo špoštovali. Ješt vam per te perlošnosti naprej povem, de me bo to reshailo ino tejhko djalo, zhe bom svedil, de je je kdo s enim ali drugim zhekmaštram bejedil ali mu kaj savoljo njegoviga srozhila persadjal. Taziga nepokrniiga šitnesha bom vikšhi Gošpoški na osnanje dal, de bo štrafan ino zhe šhe sa štrafengo na bo maral, ga bom pa is šhtivila farmanov iklenil, naj bo pa kakor nejevernik šam šhivel.

In festo St. Corp. Chr. 6. Jun. Ker šmo 100 vag. Apna sa farovsh kupili ino ker bo jutri Apnenza na Puhovim odperta, tako vam osnanim, de bote, zhe ne bo deshevno jutro popoldne šhli ino ga šim perpelali.

Dom. 3. Pent. 16. Jun. De bomo apno pokrili, de je prevezh ne pošuši ino de oniga na britof, ki ni vgašeno šapa ne vsame, tako naj iz vřake hišhe eni mušhler ali kako shaganzo šim pernefi.

Dom. 6. p. Pent. 7. Jul. ...v tork od 7 mih bo mašha sa našhiga zhašti vredni ga gošpoda Dehanta, ko šo pretezheno šredo šjutraj ob 2. v Ljabljani v Gošpodu vmerli. Vi šte dolšni posebno sa njega moliti. ker šo bili našha duhovna Gošpoška ino ker šo posebno škerb sa vaj imeli, de nište bili dolgo bres duh. Pastirjov, kar šo bili oni v Ribenzi, vaj tedaj povabim de v tork ob 7 mih k š. Mašhi pridete ino is hvalešnosti sa njih škerb sa — nje molite.

Dom. 7. p. Pent. 14. Jul. Današ teden je dnh. opravilo ob 10^{ti}h per S. Jurju pod Orteneškim gradam, sato ker domazha zerkuv ne bo šhe popravljen ino šuha, ki jo bomo ta teden belili. Sato šte prošeni, de popoldne pernešite ali pa pošhlite od vřake hišhe eno rjuho, de altarje pokrijemo, de jih sidarji ne popazajo. Pernešite rjuhe v farovsh ino šledna Gošpodina naj svojo sasnamva bom she jest škerbel, de jih bote špet današ teden nasaj dobile.

Dom. 18. p. Pent. 29. Sept. Ker je je zerkveni peviz letaf s' nami glihal de bo sa njegovo plazhilo raji bero poberal, kakor pa de bi mu je v dnarjih dalo, tako vam dam na snanje, de bo ta teden tudi on v bero peršel. Vam ga perporozhim, de še mu dobro škashete, de bo što bero, kar mu je date sadovoljn, kakor je bil s tim plazhilam, ko ga je sa pretezheno leto dobil.

Dom. 21. p. Pent. 20. okt. ...K prizhovanju, kako de vbogate, kar vam osnanim vam morem povedati, de le 14 kertzlov je bilo na to lanjsko osnanilo perpelanih ino v Jasbini isresanih ino te šmo sa pruke ponuzali. Sa tih 14 ša zerkuv ponuzanih kertzlov, bo zerk. toljk drusih kupila. Js tega vidite de lřa sa farovsh šhe ni dosdaj nizh perpravljeniga, kakor teh 14 kertzlov, ki jih bom kupil. Ali mišlitate tudi shaganze ino dlle sa pod ino štrope kupovati? Ali še morebiti sanahate de vam bo tudi letas zefar is Dunelja vositi sapovedal. Ješt vam gotovo povem, de prihodno pomlad sgodaj, kakor hitro bo mogozhe delati, še bo

farovsh delati sazhel sakaj ješt jim ji vřaki dan vřevřt, de bo pervolenje od Vikřhi gořpořke po krejji sato perřhlo ino vam povem, de bo ob kratkim perřhlo. Ino vi ře sato nimate nizh perpravleniga, řvunaj apna. Kaj bo sa kamen? Zhe řami řebi dobro hozhete, tako sazhnite ga sdaj řhe to jeřen kopati, sakaj řpomladi ino poleti ne bote tega vtegnili. Ino kadar delavzi pridejo, jih ne bote řmeli muditi, sdaj ko řte domazhe opravila ino dela po vezhim opravli bi lohka sazheli kamen lomiti ino tudi peřik kopati ino nekoljko řvositi. To vař na vřako viřho řadene, zhe sdaj radovaljno tega ne řtorite, bote řpomlad ino polet v to řtoriti perřileni. řatorej zhe hozhete, pridite popoldne is vřake vaři dva mosha v farovřh de ře bomo řmenili vřaj kraj, kje bi kamen lomiti sazheli. Ino tudi savolj kerzlov mi povejte, de bom vedil, koljko njih bo treba kupiti. Od řořeřke S. Urha ni bilo nikogar povedati, zhe je kdo perpelal kaki kerzel ali ne? Tako vendar ne bořte hvaleřhni zerkvi sa pruke, ki řte jih dobili. Danař vam řhe řadnizh povem, kar to řadene, nikar me ne drařhite, de bi mogel smeraj nad vam biti, řzer me bote perřilili, de ře bom mogel per vikřhih Gořpořkah zheř vařho řanikernořt pertořhiti ino ješt vam povem, de ne bo dobro sa vař ako to řtorim Dosdaj řim vař řmirej varval, řagovarjal ino vikřhim Gořpořkam perporozheval, de bote pomozh k řidanju dobili. Pa zhe bom per vař řhe sa naprej tako řanikernořt vřdil, tako ře sa nobeno drugo rezh vezh ne řmenim ino vař bom puřtil, pa delařte potlej kadar hozhete ino kakor hozhete. Ješt vonder miřlimde 97 kmetov ino 30 podruřhnikov je vřtano vře perpraviti, kar sa eno hiřho gre, ko ři vonder vřaki řam saře hiřho naredi.

In festo Om. Sanct. Kar kamen sa farovřh řadene, ki řmo ga sazheli te pretezhene 3 dni lomiti, vam morem povedati, de primite ře ga s řeřnizo, zhe hozhete, de bi kaj s pridam opravili. Nikar sa to delo fantkov ino deklizhkov ne pořhilajte, kakor řo mi jih vzheraj Purgarji pořlali, ampak sa to delo morejo biti terdnejřhi korenaki. Ino pa řtirim bo vkasano pridite, řzer bom sa tiřte per te priřhi najel, řtiri ne bodo perřhli, kirřtim, ki ne pridejo, molzhe pervolijo, de sa nje drugega najamem, ga bodo pa potlej plazhali. To bo moja řkerb. Dokler nam je vreme sa to delo tako perpravno, tak ga nikar vñemar neřpuřhajte, ker ře ne ve, kařhna bo pa řpomlat. Ino kar bote sdaj řtorili, vam bo sa pomlat řarajtano.

Dom. 26. et ult. p. Pent. 24. Nov. Dokler vreme perpuřti, bi řhe lohko kamen lomili. řatorej pridite jutro od Marovzhov ino pa tudi tiřti vři, ko niřte dosdaj perřhli, ko bi imeli priditi, sakaj k zerkvi je vřaki dolshan pomagati, zhe je tudi podruřhnik, de le v řari řtanuje. Ješt ne bom nobeniga puřtil, de bi nizh ne řtoril ino řdor ne bo radovalno perřhel, ře bom tudi ješt řadershal proti takimu, kakor ři sařluřhite.

Dom. 2. Adv. 8. Dec. Kar kamen řadene vam morem povedati, de vař to opravilo zlo nizh ne řkerbi. Zhe vař ne mene řhe manj, sakaj to je kakor řim vam řhe povedal řgoli vařha dolřhnořt, kamen perpraviti ino vonder zhe vař ne perganjam řtorite nizh. Meni ře ne řdi tako lahko kakor ři vi domiřhljujete. Glejte ta teden bi ře bilo vezh lahko řgodilo, pa le eni řami dan řte ga kopali. Bojim ře, de bo pomlad vam naenkrat prevezh dela perřhlo ino ne bote mogli vřim kaj, sato, dokler je vreme, ře sdaj tega prav lotite, kar bi mogli pomlad řtoriti, zhe je kaki dan sa kamen premokro, bi pa řaj dobro bilo, miřlim sa peřik, řtiriga morete tudi nakopati ino řpelati. Sdaj řo řkorej vři enkrat na verřto perřhli. Ino řtirih řhe ni bilo, řhe veřte ino ješt tudi, ko vřakiga řamerkujem. pridite, zhe bo vreme jutro ino zhe jutro ne bo vremena, pridite tiřti dan, ko bo sato, potlej pa tudi.

1834.

Dom. infr. Oct. Circ. 5. Jan. ... ino med maſho po. S. Obhajilu je ofer sa zirkuv. She od lanskiga leta ni bilo nobeniga ofra sa zirkuv. Poprejſhine leta, kakor najdem ſapijano, ſte sa zirk. dva ofra imeli, o boshizhi eniga, eniga pa tudi o velikanozhnih prasniki. Jeſte vam pa le eniga vſako leta napravim ino osnanim sato, de bi ſe bolj takrat per tem ofru obneſili. Kakor vidite je bilo tudi letaj veliko v zerkvi popravljeniga ino noviga narejeniga, tako, de je zirkuv vonder farni zirkvi podobna, ali enako ino s potrebnim, kar je mogozhe prevedena. Kar pa ſe per vaj narbojl pogreſha poſebno o velzih prasniki, je Bonder, tega nimate ino vonder kakor vidite, po vſih drusih imajo v zerkvi benderja ino ſhe zlo vezh. Delj po podrushnizih ima vſaka ſoſeſka ſvoj bonder. Tudi bonder olepſha zirkuv, sato ſe benderi v velikanozhni prozeſiji ino v ſvetim teleſu s prozeſijo okolj noſijo ino tako ſvunajno zhaſ ino zheſhenje povikſhajo. Tiſti pa, ki v zirkuv pridejo, prezej ſprizhujejo, ktire pomozhnike ino ſvetnike ta ali ona fara poſebno zhaſti, She vſaki ſoldatſhki Regiment ima ſvoj bender, de pod njim ſveſtobo zeſarju oblubi. de ſe sa njega vojkuye, ohrani ino obvarje. Ino bender ſapuſtiti ali ga sgubiti, je narvezhi ſhpot ino ſramota sa ſoldate. Glejte ravno tako naj benderji v zirkvi ſpomnijo, de ſmo X-tuſovi voſhaki ino de moremo ſvoje pomozhnike ino ſvetnike pred ozhmi mi imeti ino jih poſnemati. Nadalej ſo benderji v zirkvi snaminje edinoſti, ktira more med nami bit, poſebno pa med tiſtim, ki ſo ene fare. Prav lepo bi viſel sdaj v vajhi zirkvi lepi bender ino v zirkuv ni sdaj drusiga nizh bolj potrebniga kakor bender. Bres njega je pa zirkuv prevezh prasna, sato ſhelim jeſt, zhe bo mogozhe, de bi letaj sa bender ſkerbeli ino ga napravli ino imam vupanje, de ſe bo tudi to zgodilo, ſam zhe je bote kaj per ofru ſkasali. Vam tedaj danaſ perporozhim, de ſe jutro obilno per ofru ſnajdete ino de naj ſleherni po ſvojimu premoſhenju sa bender kaj da, ſzer ga bo le s groſo ino hudo vetſjo pogledal, kadar bo v zirkvi viſel ino veſt mu bo prezej ozhitala ino rekla: ti nehvaleſhneſh ſi nevreden me gledati, ſi nevreden moje pomozhi ino varſtva. Saj bote le eni ſamikrat v vajhimu ſhivlenju sato dali. Vajhi predniki, ki ſo to zirkuv ſidali, kamer vi hodite, ſo imeli bonder, ſo ſi ga bili napravli, to prizhuje ſhe ſhtanga ino ſvesda, ktira bo dobra ino kakor nova ko ſe popravi. To drugo pa, kakor vidite, ſe je she nekaſ od ſtaroſti ſtergalo, nekaſ pa ko je bilo ſlabo hraneno. Ino kakor nt nihzher sato bolj vboshal ino bolj reven poſtal, ko je bil kaj sa maſhni plaſjh dat, tako tudi ne ho vboshal, zhe kaj ſavolj boshje zhaſti sa bonder podeli. Ino kakor je k' zhaſti vſim farmanom, de imate lepi maſhni plaſjh ino de ſhe po drusih farah vaj sato hvalijo ino v ſpominu imajo, fako bo le ſpet vam v zhaſt, zhe bote ſhe s lepim benderjam to boshjo vesho ozirali. Naj vam tedaj to ne bo ſaſtonj perporozheno. Jeſt bom ſhparal, bolj ko bom mogel, de bomo letaj sato isvergli. Sdaj tedaj pojdite okolj Altarja, is radovoljnim ofrom po iſgledu modrih drujekrat ali drugarhi vam ni perpuſheno, de bi ſe okolj altarja, okolj narſvetejhiga kraja plasili, nameſt daru blato nanoſili.

Dom. 2. p. Epiph. 19. Jan. ſe vam osnani na povelje Vikſhi Goſpoſke deſheljkiga poglavarſtva, de je jeſen pred vſim ſvetim na Unzi 28 hiſh ino vezh poſloplj pogorelo ino de ſo po te neſrezhi prebivavzi tiſte vaji v veliko ſhkodo ino revſhino perſhli, sato je dovoleno od Vikſhi goſpoſke sa revne pogorelze Almoshno osnaniti ino poberati.

Ste tedaj prosheni, koljkov kdo vterpi, tem pogorelcam pomagati, sato bo danaj teden talar von pojtaflen ino kar bo kdo danaj teden v zerk. pufhzo dal bo tudi sa te pogorelze.

Dom. Sex. 2. Febr. ...kir pade letaj fpomin rojftniga dneva nafhiga fvetl Zefarja franzhifhka I. ravno na pepelnizhuo fredo, ker je tifti dan v zerkvi obhajati ne more, tako je na povelje Vikfhi Gofpojke letaj rojftni dan nafhiga fvetl Zefarja ino kralja prihodno nedelo obhajati sapovedano. Sato je danaj teden peta Mafha is shegnam ino po Mafhi pred shegnam je sahvalna pešem, de bomo Boga sahvalili, ko nam je fpet eno leto nafhiga zefarja ohranil ino de bomo profili de bi nam ga fhe dalej ohranil, de bi samogel frezhno njemu isrozhene podloshne deshele in ne kraljeftva vishati; jih v miru ino edinofti ohraniti.

Dom. quadr. 16. Febr.

Tu se knjiga konča. Prepisal Avguštín Pirnat. Duhovnik, ki je takrat tako energično vodil svoje trmaste ovčice, je bil gospod Jakob Jerin, lok kaplan — Ljubljánčan.

*

In der Pfarre S. Gregor P. Ortnék im Reifnizer Dekanate hat sich das Verkündbuch vom J. 1830—1834. erhalten. Weil der Inhalt in sprachlicher, geschichtlicher, kunsthistorischer und folkloristischer Hinsicht nicht ohne Interesse ist, so übergebe ich den Text in der ursprünglichen Fassung der Oeffentlichkeit.